

ÍNDEX

PÀG.

<u>3</u>	1. CICLE DE CINEMA DELS DRETS DELS INFANTS
<u>3</u>	1.1. Propòsit i enfocament
<u>4</u>	1.2. Àrees de coneixement i sabers per nivell educatiu
<u>6</u>	1.3. Drets a treballar
<u>6</u>	1.4. Marc legal relacionat
<u>9</u>	2. LA PEL·LÍCULA
<u>9</u>	2.1. Fitxa tècnica breu
<u>9</u>	2.2. Sinopsi de l'argument
<u>10</u>	2.3. Relacions entre la pel·lícula i els drets a treballar
<u>13</u>	3. PROPOSTA PEDAGÒGICA
<u>13</u>	3.1. Plantejament general
<u>13</u>	3.2. Per anar al cinema
<u>15</u>	3.3. Del cinema a l'aula
<u>18</u>	3.4. De l'aula al món
<u>18</u>	3.5. Recull de creacions escolars
<u>18</u>	3.6. Qüestionari d'avaluació per al professorat
<u>19</u>	4. MATERIAL COMPLEMENTARI
<u>19</u>	4.1. Enllaços d'interès
<u>19</u>	4.2. Bibliografia i filmografia

1. CICLE DE CINEMA DELS DRETS DELS INFANTS

1.1. Propòsit i enfocament

En un món tan marcat per un espèc teixit de xarxes d'interrelacions socials, la personalitat esdevé fonamental. El joc enriquidor entre el jo i el nosaltres pot tornar-se tens quan l'infant se sent amb diferències respecte al grup. Aquestes li fan témer ser criticat, rebutjat o fins i tot castigat o maltractat, la qual cosa suposa un fre per a la seva autorealització i el creixement personal.

El Cicle de Cinema dels Drets dels Infants (CCDI) de l'Ajuntament de Barcelona, amb l'erslògan **La infància creix amb Barcelona**, vol reivindicar enguany el dret a ser un mateix o una mateixa. Això vol dir oferir eines per reforçar l'autoestima d'aquells infants que se senten fora de l'estàndard, en l'àmbit que sigui. Es tracta de fomentar el respecte i l'acceptació de les diferències, i de lluitar contra tota discriminació per motius d'origen, caràcter, aficions, aptituds, habilitats, orientació sexual o qualsevol altra, que coarta el desenvolupament lliure i saludable de tot infant.

L'edició 2023-24 del CCDI ofereix recursos per conèixer i debatre els **drets dels infants** que acompanyen a **ser un mateix o una mateixa**, i a **viure en pau**. Ho fa partint de la legislació actual: Convenció sobre els Drets de l'Infant, Llei orgànica de protecció integral a la infància i l'adolescència davant de la violència, Llei dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, i Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona. El procés que cadascú pugui trobar el seu lloc en el món, construir una identitat diferenciadora, i autorealitzar-se és tot un repte que presenta situacions clau durant la infantesa. Hi contribueix de manera decisiva la capacitat d'apel·lar als drets inherents a l'etapa de la infància.

La pel·lícula adreçada a cicle inicial és **Ferdinand**, un llargmetratge d'animació que rescata un relat pacifista emblemàtic sobre el dret a ser com cadascú senti. El protagonista és un vedell molt tranquil que prefereix seure sota un arbre i olorar les flors que saltar, esbufegar i envestir-se amb altres braus. A mesura que va creixent i fent-se fort, no li canvia el temperament. Un dia, uns homes van buscant el bou més gran, ràpid i brau... i trien erròniament en Ferdinand per a una correguda de toros a Madrid.

El recorregut pedagògic va de l'aula al cinema, del cinema a l'aula i de l'aula a la vida quotidiana i a l'entorn dels nens i les nenes. Per facilitar-ho, el [web](#) disposa dels materials didàctics, les creacions de l'alumnat, i la informació sobre les projeccions familiars, dues sessions adreçades a adolescents, i una altra per a lleure educatiu.

El **Cicle de Cinema dels Drets dels Infants (CCDI)** és un programa educatiu que promou el Departament de Promoció de la Infància de l'Àrea de Cultura, Educació, Esports i Cicles de Vida de l'Ajuntament de Barcelona, engegat l'any 2000 en col·laboració amb l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona.

L'edició **2023-24** del CCDI ofereix recursos per treballar a l'aula els **drets dels infants** que acompanyen a **ser un mateix o una mateixa**, i a **viure en pau**.

1.2. Àrees de coneixement i sabers per nivell educatiu

1. Coneixement del medi natural, social i cultural

Cultura científica

La vida al nostre planeta

- Comprensió dels aspectes bàsics de les funcions vitals dels éssers vius des d'una perspectiva integrada: obtenció d'energia, relació amb l'entorn i perpetuació de l'espècie, per distingir-los dels objectes inerts.
- Anàlisi de les adaptacions dels éssers vius a l'hàbitat per tal de classificar-los segons les característiques observables.
- Valoració de les relacions entre els éssers humans, els animals i les plantes per aplicar normes de cura i respecte als éssers vius i a l'entorn en què viuen.

Tecnologia i digitalització

Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge

- Ús de les funcionalitats dels dispositius i recursos digitals d'aprenentatge d'acord amb les necessitats del context educatiu (cerca d'informació, representació del coneixement, creació de continguts digital...).
- Utilització de recursos digitals de forma segura per compartir contextos d'aprenentatge (...).

Projectes de disseny i pensament computacional

- Aplicació d'estratègies bàsiques pel treball en equip.

Societats i territoris

Reptes del món actual

- Introducció als objectius de desenvolupament sostenible a partir de l'anàlisi de problemes i de les accions quotidianes.
- Identificació i anàlisi dels rols de gènere en l'entorn proper per fomentar conductes no sexistes.

Alfabetització cívica

- Adquisició de compromisos de participació i acceptació de normes en l'entorn familiar, veïnal i escolar, per a la prevenció, gestió i resolució dialogada de conflictes.
- Reconeixement d'identitat i diversitat cultural: l'existència de realitats diferents i aproximació a les diferents ètnies i cultures presents en l'entorn, per afavorir la integració, rebutjar les actituds discriminatòries tot afavorint la cultura de la pau i no-violència.

Competències clau

1. Competència en comunicació lingüística
2. Competència plurilingüe
3. Competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria
4. Competència digital
5. Competència personal, social i d'aprendre a aprendre
6. Competència ciutadana
7. Competència emprenedora
8. Competència en consciència i expressió culturals

Guia didàctica

Cicle inicial d'educació primària

FERDINAND
Carlos Saldanha

1. CICLE DE CINEMA DELS DRETS DELS INFANTS

Consciència ecosocial

- Coneixement de l'entorn, dels paisatges naturals, dels humanitzats i dels seus elements, i estudi de les accions per a la conservació, millora i sostenibilitat dels béns comuns.

2. Educació artística

Educació plàstica i visual

Creació i interpretació

- Planificació i experimentació de processos creatius, personals o col·laboratius en les produccions artístiques treballades a l'aula, per expressar idees, sentiments o emocions identificant i valorant-ne les fases i els resultats finals.

- Utilització d'aplicacions digitals per a la captura, creació, manipulació i creació de produccions plàstiques i visuals de grup en els processos creatius per expressar idees o emocions.

Educació audiovisual

Percepció i anàlisi

- Reconeixement d'elements propis del llenguatge audiovisual mitjançant el visionament de propostes icòniques, cinematogràfiques i audiovisuals.

- Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes audiovisuals en diferents contextos i espais culturals i artístics.

1.3. Drets a treballar

1. Dret de tot infant a ser com vol ser i a desenvolupar-se amb plenitud.
2. Dret de tots els infants a sentir-se acceptats, sense cap tipus de discriminació.
3. Dret de tots els infants a viure en pau i a desplegar les pròpies capacitats.

1.4. Marc legal relacionat

Declaració Universal dels Drets Humans

Article 2. Tothom té tots els drets i llibertats proclamats en aquesta declaració, sense cap distinció de raça, color, sexe, llengua, religió, opinió política o de qualsevol altra mena, origen nacional o social, fortuna, naixement o altra condició.

Declaració dels Drets de l'Infant

Principi 2. L'infant gaudirà d'una protecció especial i disposarà d'oportunitats i de serveis, dispensat tot això per la llei i altres mitjans, a fi que pugui desenvolupar-se físicament, mentalment, moralment, espiritualment i socialment d'una manera sana i normal, així com en condicions de llibertat i dignitat. En promulgar lleis amb aquesta finalitat, la consideració fonamental a què caldrà atènyer-se serà l'interès superior de l'infant.

Principi 10. L'infant ha de ser protegit contra les pràctiques que puguin fomentar la discriminació racial, religiosa o de qualsevol altra mena. Ha de ser educat en un esperit de comprensió, tolerància, amicitat entre els pobles, pau i fraternitat universal, i amb plena consciència que ha de consagrar les seves aptituds i energies al servei dels seus semblants.

Convenció sobre els Drets de l'Infant

Article 2.1. Els estats membres han de respectar els drets enunciats en aquesta convenció i assegurar-los a tots els infants sota la seva jurisdicció sense cap mena de discriminació, independentment de la raça, el color, el sexe, la llengua, la religió, l'opinió política o d'altra mena, l'origen nacional, ètnic o social, la posició econòmica, la incapacitat física, el naixement o qualsevol altra condició de l'infant, dels seus pares o dels seus tutors legals.

1. Dret de tot infant a ser com vol ser i a desenvolupar-se amb plenitud.

2. Dret de tots els infants a sentir-se acceptats, sense cap tipus de discriminació.

3. Dret de tots els infants a viure en pau i a desplegar les pròpies capacitats.

Article 2.2. Els estats membres prendran totes les mesures adequades per assegurar que l'infant estigui protegit contra tota classe de discriminació o càstig per mor de la condició, les activitats, les opinions expressades o les creences dels seus pares, tutors legals o familiars.

Article 12.1. Els estats membres han d'assegurar a l'infant amb capacitat de formar un judici propi el dret a manifestar la seva opinió en tots els afers que l'afectin. Les opinions de l'infant han de ser tingudes en compte segons la seva edat i maduresa.

Llei orgànica de protecció integral a la infància i l'adolescència davant de la violència

Article 1. Objecte.

1. La llei té per objecte garantir els drets fonamentals dels nens, nenes i adolescents a la seva integritat física, psíquica, psicològica i moral davant de qualsevol forma de violència, assegurant el lliure desenvolupament de la seva personalitat i establint mesures de protecció integral (...).

3. S'entén per bon tracte als efectes de la present llei aquell que, respectant els drets fonamentals dels nens, les nenes i els adolescents, promou activament els principis de respecte mutu, dignitat de l'ésser humà, convivència democràtica, solució pacífica de conflictes, dret a igual protecció de la llei, igualtat d'oportunitats i prohibició de discriminació dels nens, nenes i adolescents.

Article 4. Criteris generals.

1. Són aplicables els principis i criteris generals (...) següents:

- a) Prohibició de tota forma de violència sobre els nens, nenes i adolescents.
- c) Promoció del bon tracte al nen, nena i adolescent com a element central de totes les actuacions.
- g) Reforçar l'autonomia i la capacitació de les persones menors d'edat per a la detecció precoç i adequada reacció davant de possibles situacions de violència exercida sobre elles o sobre tercers.
- h) Individualització de les mesures tenint en compte les necessitats específiques de cada nen, nena o adolescent víctima de violència.
- k) Promoció de la igualtat de tracte de nens i nenes mitjançant la coeducació i el foment de l'ensenyament en equitat, i la desconstrucció dels rols i estereotips de gènere.

Article 5. Formació.

2. (...) les administracions públiques (...) han de garantir que el personal docent i educador rep formació específica en matèria d'educació inclusiva.

Llei dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència

Article 5. L'interès superior de l'infant o l'adolescent

1. L'interès superior de l'infant o l'adolescent ha d'ésser el principi inspirador i fonamentador de les actuacions públiques.

4. Per a determinar l'interès superior de l'infant o l'adolescent se n'han d'atendre les necessitats i els drets, i s'ha de tenir en compte la seva opinió, els seus anhels i aspiracions, i també la seva individualitat dins el marc familiar i social.

Article 6. Desenvolupament de les potencialitats personals

La criança i la formació dels infants i els adolescents ha de garantir-ne el desenvolupament físic, mental, espiritual, moral i social, d'una manera lliure, integral i harmònica, i ha de potenciar en tot moment llurs capacitats educatives i d'aprenentatge, i procurar-los el benestar físic, psicològic i social.

Article 9. No-discriminació

1. Els poders públics han de garantir el principi d'igualtat i eliminar qualsevol discriminació a infants o adolescents per raó de raça, sexe, idioma, religió, opinió política o d'una altra índole, origen nacional, ètnic o social, posició econòmica, condicions físiques, psíquiques o sensorials, estat de salut, naixement, orientació sexual o qualsevol altra condició personal o de llurs progenitors o representants legals.

2. Els poders públics han d'identificar d'una manera activa els infants o els adolescents que, individualment o en grup, requereixen l'adopció de mesures protectores especials per a reduir o eliminar factors de discriminació.

Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona

Capítol 3. Equitat i accions positives

Article 22. Infants i adolescents

Totes les persones menors d'edat tenen dret a tenir condicions d'existència que els permetin el seu desenvolupament integral.

En particular:

- Tenen dret a gaudir de la seva família en un marc de responsabilitat i protecció.
- Han de tenir garantits els recursos socials per al ple desenvolupament físic, mental, intel·lectual i ètic.
- Tenen dret a opinar i a expressar-se.
- Tenen dret a l'honor, a la intimitat, a la privacitat, inclosa la protecció de les dades que fan referència a la seva salut, física i mental. Tenen dret a la protecció de la seva imatge (...) i a gaudir d'un tracte digne.
- Tenen dret a la prevenció i l'atenció davant de situacions de discriminació, risc o desemparament.

Convenció sobre els Drets de l'Infant

Ajuntament de
Barcelona

Legislació autonòmica i local que regula els drets dels infants:

1. Catalunya

[Llei dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència](#) (íntegra).

2. Barcelona

[Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona](#) (íntegra).

2. LA PEL·LÍCULA

2.1. Fitxa tècnica breu

Títol original: *Ferdinand*

Direcció: Carlos Saldanha

Guió: Robert L. Baird, Tim Federle i Brad Copeland. Basat en el conte de Munro Leaf *La història del Ferdinand*

País de producció: EUA

Any d'estrena: 2017

Durada: 106 minuts

Llargmetratge d'animació 3D

Versió en castellà

2.2. Sinopsi de l'argument

En Ferdinand és un vedell que s'està a la Casa del Toro, una finca andalusa on crien braus per a les corrides. Viu en companyia d'altres, com el poruc Guapo, l'innocent Huesos o el fanfarró Valiente, que l'assetja contínuament. Disposat a esbrincar-se a tota hora, aquest darrer sempre l'acusa de ser un covard, perquè rebutja qualsevol tipus de violència i mai respon a les seves provocacions. En Ferdinand li respon que no és covardia, sinó que prefereix ser amic de tothom, i viure feliç i en pau.

Un dia s'enduen el pare d'en Ferdinand a una correguda de braus. Hi va per obligació i amb l'esperança de sortir-ne victoriós, però el toro no torna a la finca. En una nit que se li presenta l'ocasió, el vedell aconsegueix escapolir-se de la Casa del Toro. Per atzar, fa cap a una granja on viuen un pare i la seva filla Nina, que acullen en Ferdinand amb tot l'amor. Aquesta nova família l'acompanya a créixer lliure i feliç.

Convertit en un brau majestuós, en Ferdinand és capturat a les festes del poble. De nou, va a parar a la Casa del Toro, on es retroba amb els antics companys, tots crescuts i encara sota el domini autoritari d'en Valiente, que torna a menysprear el caràcter pacífic i de bonastre d'en Ferdinand. Una nit el repta, tot i l'actitud defensiva i evasiva del protagonista. Durant la baralla, en Valiente perd una banya, la qual cosa el condemna a no poder lluir-se mai en una plaça, malgrat que era la seva gran il·lusió: "Allò amb què somia qualsevol brau", solia sentenciar. Acaba essent enviat a l'escorxador. La pugna és vista pel torero El Primero, que tria en Ferdinand per a la seva corrida de retirada i de final de carrera.

En Ferdinand convenç els seus companys d'escapolir-se plegats, tot passant per l'escorxador a salvar en Valiente i en Guapo, el qual també hi havia estat enviat per no ser prou brau ni de profit.

En Ferdinand és un vedell que s'està a la Casa del Toro, una finca andalusa on crien braus per a les corrides. Viu en companyia d'altres, com el poruc Guapo, l'innocent Huesos o el fanfarró Valiente, que l'assetja contínuament. Disposat a esbrincar-se a tota hora, aquest darrer sempre l'acusa de ser un covard, perquè rebutja qualsevol tipus de violència i mai respon a les seves provocacions. En Ferdinand li respon que no és covardia, sinó que prefereix ser amic de tothom, i viure feliç i en pau.

Després d'una carrera frenètica, en Ferdinand és capturat de nou i conduït a la plaça per enfrontar-se al gran matador. Un cop allà, el brau es nega a envestir i capgira del tot el ritual torero. Aconsegueix que tot el públic exigeixi un indult per a ell, i així es fa. Al final, apareix la Nina a la plaça, i s'emporta a la granja tota la manada d'amics, on els braus podran campar feliços, en pau i llibertat.

[Tràiler](#) (en castellà)

2.3. Relacions entre la pel·lícula i els drets a treballar

Tant la [Declaració Universal dels Drets Humans](#) com la [Declaració dels Drets de l'Infant](#) estableixen que ningú pot patir discriminació per ser com és. Si bé no hi ha cap text que especifiqui que tothom té dret a ser com vulgui (o senti), es dona per benentès que així sigui. D'una banda, és clau que cap infant es vegi discriminat per formar part d'un col·lectiu social determinat (país d'origen, ètnia, religió, etc.). Això no treu el dret al reconeixement a la pròpia identitat i el ple respecte envers la manera de ser de cadascú. És a dir, cada nen o cada nena ha de poder mostrar-se com desitgi, sense que l'aparença, els estereotips, les pressuposicions, els prejudicis, etc. ho condicionin. Al cap i a la fi, l'objectiu últim dels drets de la infància és preservar que tots i totes puguin desenvolupar-se amb plenitud i viure la seva individualitat, sense imposicions ni repressions que dificultin una existència digna i en pau.

Cada nen o cada nena ha de poder mostrar-se com desitgi, sense que l'aparença, els estereotips, les pressuposicions, els prejudicis, etc. ho condicionin. Al cap i a la fi, l'objectiu últim dels drets de la infància és preservar que tots i totes puguin desenvolupar-se amb plenitud i viure la seva individualitat, sense imposicions ni repressions que dificultin una existència digna i en pau.

2. LA PEL·LÍCULA I EL CURTMETRATGE

A la pel·lícula **Ferdinand**, el protagonista és un brau que se sent diferent als valors estereotipats que la natura i la cultura atribueixen a aquests animals. Especialment a Espanya, la bravura salvatge del toro s'ha mitificat en el ritual de les corrides. En aquest espectacle, l'art de l'home o la dona que s'hi acara ha d'aconseguir dominar la bèstia i matar-la, amb tota la càrrega simbòlica que això comporta. Avui dia, però, es considera una pràctica de maltractament animal i d'abús de poder, completament injustificable i inadmissible, que atempta contra els drets dels animals.

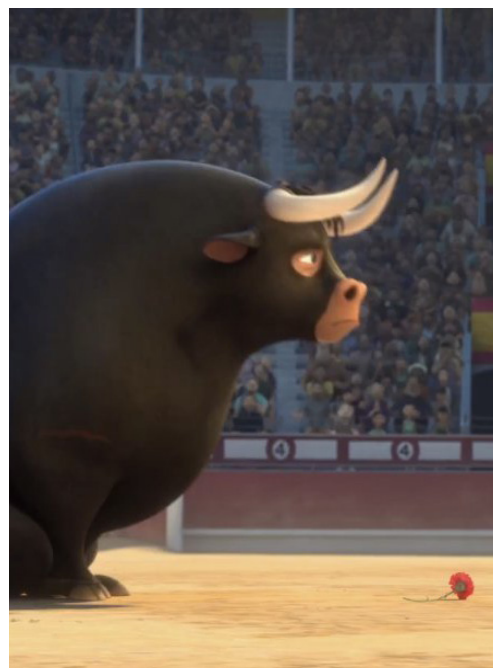
Amb un caràcter pacífic, tranquil, de bonastre i amant de totes les bestioles i especialment de les flors, en Ferdinand contradiu profundament l'estereotip de com ha de ser un brau: salvatge, instintiu, agressiu, batallador... Malgrat no fer gala d'aquests atributs, tot l'empeny a ser víctima del destí que aquests animals tenen marcat: entrenar-se per anar a morir en una plaça a mans d'un torero o una torera. El matador segueix un ritual de dominació que resulta totalment indigne per al brau, el qual sol acabar essent executat en públic. Tal com es menciona en un moment del film: "El toro no guanya mai".

Inversió de rols preestablerts

D'aquí la gràcia del desenllaç de la pel·lícula, en el qual en Ferdinand *feineja* al torero, invertint els rols de l'espectacle de les corrides. El protagonista del film es nega a lluitar, a envestir, a acceptar la violència que sempre ha rebutjat, malgrat que tothom li digui que "o menges tu, o se't mengem", i "o cornes, o et cornen". Durant la corrida, en Ferdinand defuig les provocacions que rep, evita les andanades del torero i dels subalterns, i fins i tot es resisteix a envestir. Al final, quan El Primero es disposa a clavar-li l'estoc mortal, el brau es planta davant seu i el fita. Això fa que el públic capti la seva noblesa de caràcter i exigeixi que se li indulti, que se li perdoni el destí de matar-lo allà mateix. En Ferdinand aconseguix així allò que fins i tot el seu pare li va dir que no era possible: "Ser campió sense lluitar".

El missatge pacifista del film prové del conte original, publicat als EUA l'any 1936. A l'època, a l'inici de la Guerra Civil espanyola, el llibre es va convertir en una al·legoria antibel·licista que va tenir un gran ressò internacional. D'una banda, era un dels llibres preferits de Gandhi, el símbol màxim de la resistència pacífica, la qual va posar en pràctica per *desarmar* l'imperialisme britànic i aconseguir la independència de l'Índia. D'altra banda, va ser un dels llibres cremats pels nazis i, a casa nostra, fou prohibit pel dictador Francisco Franco, en considerar-lo una crítica a l'enfrontament bèl·lic que ell va esperonar.

Durant la corrida, en Ferdinand defuig les provocacions que rep, evita les andanades del torero i dels subalterns, i fins i tot es resisteix a envestir. Al final, quan El Primero es disposa a clavar-li l'estoc mortal, el brau es planta davant seu i el fita. Això fa que el públic capti la seva noblesa de caràcter i exigeixi que se li indulti, que se li perdoni el destí de matar-lo allà mateix. En Ferdinand aconseguix així allò que fins i tot el seu pare li va dir que no era possible: "Ser campió sense lluitar".

2. LA PEL·LÍCULA I EL CURTMETRATGE

L'actitud constant i conseqüent d'en Ferdinand fa evident que la pau és un bé força escàs, fins i tot entre semblants. Tots els animals que surten a la pel·lícula estan sempre en litigi, fins que es posen a col·laborar. En un inici, cap d'ells està bé amb si mateix, i això fa que acabi burxant a la resta per sentir-se considerat i posar en valor la seva individualitat.

Els braus que conviuen a la Casa del Toro competeixen per a res, estan sempre buscant confrontació i "s'odien entre si", com diu un d'ells. La manada viu sota la por que infringeix en Valiente, el líder, i cada un d'ells peca de les seves fòbies i filies particulars. Tot plegat els impedeix relacionar-se de manera cordial els uns amb els altres. Separats per una tanca, hi ha tres cavalls força creguts, que es mofen contínuament d'en Ferdinand i de la resta de braus. La Nina té un gos que tracta amb fredor al protagonista, fins i tot quan encara és un vedell, malgrat que en Ferdinand de seguida l'anomeni "germà".

En força situacions, els personatges del film actuen per gelosia i són incapaços de veure-hi més enllà. Davant de la tensió generalitzada, en Ferdinand proposa una germandat animal que transcendeix les espècies, en incloure-hi la cabra Lupe i els porcs espins Uno, Dos i Cuatro. Així és com tots plegats acaben trobant una manera de viure en pau i en llibertat a la granja de la Nina i el seu pare.

Espai de convivència

És interessant destacar que l'ambient del mas on viuen la Nina i el seu pare és a l'inrevés que el de la Casa del Toro. En primer lloc, els animals hi campen lliurement i se'ls respecta, no se senten empesos a competir entre ells. L'afabilitat i l'estima mútua ho contagia tot, i això fa que en Ferdinand trobi un lloc on créixer i desenvolupar-se amb plenitud, després de la mort del seu pare. El seu benestar és tan gran que no té present que és un brau fet i refet, i perd la consciència de la imatge externa que dona, malgrat el seu tarannà. Per tant, allà aconsegueix ser qui vol ser i trobar un estil de vida alternatiu.

La història que relata **Ferdinand** fa una defensa pionera (el llibre és de 1936) dels drets dels animals, que fins fa un parell de dècades no han començat a ser reconeguts legalment. Presenta l'espectacle taurí com a totalment contrari al respecte digne dels braus, i el fa servir com una metàfora del gran nombre de situacions on es toleren maltractaments. Cal recordar que Barcelona va ser capdavantera a declarar-se [antitaurina l'any 2004](#) i es considera com una [ciutat amiga dels animals des de 1998](#).

És interessant destacar que l'ambient del mas on viuen la Nina i el seu pare és a l'inrevés que el de la Casa del Toro. En primer lloc, els animals hi campen lliurement i se'ls respecta, no se senten empesos a competir entre ells. L'afabilitat i l'estima mútua ho contagia tot, i això fa que en Ferdinand trobi un lloc on créixer i desenvolupar-se amb plenitud, després de la mort del seu pare.

3. PROPOSTA PEDAGÒGICA

3.1. Plantejament general

La seqüència didàctica que proposem al voltant de la pel·lícula **Ferdinand** disposa de cinc moments educatius complementaris:

1. Activitat prèvia a l'aula (1 hora).
2. Anada al cinema per participar a la sessió de projecció.
3. Activitat de creació a l'aula (entre 1 hora i 6 hores, com a màxim).
4. Acció per compartir al [web](#) les creacions de cada grup classe.
5. Possibles interaccions de l'alumnat a casa, amb la comunitat educativa i l'entorn.

3.2. Per anar al cinema

Abans de la sessió de cinema amb el vostre grup classe, us suggerim portar a terme una activitat a l'aula d'una hora de durada. Us proposem dos enfocaments per triar el que més us convingui o bé idear-ne un altre:

1. Cerca d'informació i comentari

L'activitat comença amb una pluja d'idees (20') sobre qüestions claus dels drets dels infants a treballar amb el film **Ferdinand**:

1. Què ens agrada més jugar a ser a cada un o una de nosaltres? Enumerar un o dos personatges i dir el perquè.
2. Quines activitats i maneres de comportar-nos ens fan sentir bé? Enumerar les capacitats i les habilitats de cadascú.
3. En quines situacions de joc o d'altres hem sentit que la resta ens discriminava? Com podem fer-hi front?

Tot el que surti es pot recollir a la pissarra per recordar-ho i llegir-ho al final, amb els resultats de la cerca d'informació. Anirà bé apuntar almenys una aportació de cada alumne/a. Per animar la pluja d'idees, podeu adreçar l'alumnat a parlar-ne abans a casa i així venir a classe amb alguna idea sobre els temes plantejats.

En base al recull d'aportacions, es tracta d'orientar una cerca d'informació relacionada amb les propostes dels infants. És possible fer-la a l'aula entre tots i totes, però millor si podeu prepara-la abans. La cerca es pot centrar en algunes de les qüestions sorgides, o bé treballar-les totes transversalment. És important que puguin redescobrir-se a si mateixos o mateixes, i als altres.

Abans de la projecció del film proposem dues activitats a escollir per treballar a l'aula:

1. *Cerca d'informació i comentari*
2. *Pluja d'idees i debat*

1. Què ens agrada més jugar a ser a cada un o una de nosaltres? Enumerar un o dos personatges i dir el perquè.

2. Quines activitats i maneres de comportar-nos ens fan sentir bé? Enumerar les capacitats i les habilitats de cadascú.

3. En quines situacions de joc o d'altres hem sentit que la resta ens discriminava? Com podem fer-hi front?

3. PROPOSTA PEDAGÒGICA

També és opcional plantejar l'activitat de cerca d'informació per racons, subdividint el grup classe en quatre equips, o continuar amb el gran grup. L'enfocament és llegir textos breus i mirar imatges o petits vídeos que aportin noves idees o bé ajudin a aprofundir en aquelles que han estat exposades (25').

En acabar l'activitat convé fer una reflexió de tancament que es troba explicada en el [punt 3 d'aquest apartat](#).

2. Pluja d'idees i debat

S'enceta també amb una pluja d'idees (15') sobre:

1. Quins personatges surten als dibuixos animats que solem mirar? Com són? Què fan?
2. Quines característiques ens agradaria que tinguessin els nostres personatges preferits perquè s'assemblin més a nosaltres?
3. En quines situacions hi ha algun personatge que queda de costat i no és acceptat per la resta?

Anirà bé recollir les aportacions a la pissarra, almenys una de cada alumne/a. També és interessant adreçar l'alumnat a parlar-ne abans a casa i així venir a classe amb alguna idea sobre qualsevol dels tres temes plantejats.

En base a les idees recollides, es prepararà un debat amb el grup classe subdividit en dos equips prou equilibrats (nens/nenes, destresa en l'expressió, seguretat en un/a mateix/a, etc.). Abans d'obrir el debat, anirà bé acordar quina serà la temàtica a discutir (10'). Per començar, primer farà tres aportacions l'equip 1 i després l'equip 2. Tot seguit, s'obrirà el torn de paraules indistintament, amb la coordinació del professorat. Per tancar-lo, cada equip mencionarà alguna idea que ha après de l'altre (20').

3. En acabar l'activitat

Després de dur a terme l'activitat escollida, convé fer una reflexió de tancament. Aquesta pot servir per estructurar el contingut de l'aportació de cada grup classe a la sessió de cinema. Per tant, cal seleccionar dos portaveus, preferiblement un nen i una nena (10'). Tot seguit, arriba el moment de presentar la sinopsi i el [tràiler](#) de la pel·lícula **Ferdinand** (5').

L'objectiu tant d'una opció com de l'altra és situar el context del film i els drets a treballar, per preparar l'anada al cinema entre tots i totes. Així mateix, és una bona oportunitat per extreure els elements claus que, en veu de dos portaveus, cada grup classe aportarà i compartirà (en vídeo o en viu) abans de la projecció.

L'objectiu tant d'una opció com de l'altra és situar el context de la pel·lícula i els drets a treballar, per preparar la sessió de cinema entre tots i totes.

1. Quins personatges surten als dibuixos animats que solem mirar? Com són? Què fan?

2. Quines característiques ens agradaria que tinguessin els nostres personatges preferits perquè s'assemblin més a nosaltres?

3. En quines situacions hi ha algun personatge que queda de costat i no és acceptat per la resta?

3.3. Del cinema a l'aula

Infància sense cap tipus de discriminació

Després de l'anada al cinema, proposem portar a terme una activitat de creació a l'aula que es basa a subdividir el grup classe en quatre equips de treball. El punt de partida és que cada subgrup triï i tracti un dels tres drets dels infants que es proposen abordar amb la pel·lícula **Ferdinand**:

1. Dret de tot infant a ser com vol ser i a desenvolupar-se amb plenitud.
2. Dret de tots els infants a sentir-se acceptats, sense cap tipus de discriminació.
3. Dret de tots els infants a viure en pau i a desplegar les pròpies capacitats.

Us suggerim que cada equip acabi plasmant la defensa del seu dret en forma de mural o de presentació de diapositives, fent una tasca de composició fotogràfica i de creació de petits textos.

En un primer moment, cada grup trasllada algunes de les escenes del film a possibles situacions que vulgui reflectir en la seva creació final (a triar entre mural o presentació de diapositives).

Tot seguit, cada equip fa una immersió en el significat del dret escollit, i pensa quines imatges i quins textos poden anar bé per explicar-lo. Un cop buscades les fotografies i fets els petits escrits, ja pot passar a la composició del mural o la presentació de diapositives en format digital.

Us suggerim que cada equip acabi plasmant la defensa dels drets dels infants a ser un mateix o una mateixa, i a viure en pau en forma de mural o de presentació de diapositives, fent una tasca de composició fotogràfica i de creació de petits textos.

3. PROPOSTA PEDAGÒGICA

Per als murals, es pot fer servir una cartolina gran o paper d'emballar. Després caldrà fotografiar-los per compartir-los al [web](#). Les presentacions poden constar d'unes 4 a 6 diapositives cada una. Per publicar-les al [web](#), és possible enviar per separat les dels quatre subgrups o ajuntar-les totes en una sola presentació.

Amb l'elaboració dels murals o les presentacions de diapositives, s'ofereix a l'alumnat la possibilitat de treballar de forma creativa els drets dels infants i el film, així com d'aprofundir en el debat generat a l'aula abans de la projecció de cinema i també durant la pròpia sessió, amb les aportacions d'escoles diferents.

És possible desenvolupar aquesta activitat en una sola sessió d'una hora de classe si prèviament s'organitzen els equips, es tria quin dret tracta cadascun i se n'orienta el tractament amb les qüestions sorgides durant el visionat i les posades en comú prèvia i posterior. Aleshores es pot dedicar la meitat de la sessió a què els quatre subgrups, en paral·lel, pensin i dissenyin els murals o les presentacions de diapositives, i l'altra meitat a realitzar i compondre cada una de les creacions.

Ara bé, si és possible, recomanem que l'activitat de creació a l'aula agafi un tractament més transversal al currículum i es pugui desplegar en diverses sessions. La durada ideal és entre un mínim de tres i un màxim de sis hores lectives. Així es dona pes als drets a treballar i l'anàlisi del film, la reflexió individual i col·lectiva, l'elaboració i la posada en comú de les creacions en grup, i la recollida de les idees que vagin sorgint al llarg del procés.

Recomanem que l'activitat final a l'aula es pugui desplegar en diverses sessions, per poder aprofundir en els drets a treballar, en l'anàlisi del film, en la reflexió individual i col·lectiva, i en la creació en grup.

QUADRE RESUM: DEL CINEMA A L'AULA*

DURADA	PROCEDIMENTS	CONTINGUTS
1 hora	Creació dels subgrups i distribució de tasques. Explicació de l'activitat de creació d'un mural o d'una presentació de diapositives.	Exercici de trasllat de les escenes del film a possibles situacions reals. Després, tria i immersió de cada equip en els drets dels infants a explorar.
1 hora	Treball per equips. Reflexió individual i en grup per crear un punt de vista sobre el dret escollit.	Pluja d'idees i presa de decisions sobre quines imatges i textos pot fer servir cada grup per explicar el seu enfocament. Cerca d'imatges i elaboració de textos.
1 a 2 hores	Per equips es continua la tasca de cerca d'imatges i l'elaboració dels textos necessaris.	Definició de la composició final del mural o de la presentació de diapositives per part de cada equip.
1 a 2 hores	Treball per equips per finalitzar el mural o la presentació de diapositives. Exposició oral de cada creació a la resta del grup classe.	Realització del mural o de la presentació de diapositives que combina textos i fotografies.

*Aquesta activitat es pot fer en una sola sessió, però es proposa un desplegament més minuciós per aprofundir a l'aula en els drets a treballar.

3.4. De l'aula al món

Un cop enviats els resultats del vostre treball a l'aula (ja sigui el previ i/o el posterior a l'anada al cinema) per publicar-los al [web](#), us suggerim alguna petita acció per portar a terme en col·laboració amb les famílies del vostre alumnat. L'objectiu és connectar els aprenentatges i l'experiència viscuda amb la vida quotidiana i la immersió en l'entorn.

1. Cercar i després portar a classe fotografies, il·lustracions o dibuixos de què vol dir el dret dels infants a ser un mateix o una mateixa, per viure en pau.
2. Aportar un parell d'idees comentades a casa sobre què significa el dret a ser un mateix o una mateixa, per a nens i nenes d'aquesta edat.
3. Compartir a l'aula contes de la biblioteca de casa relacionats amb la temàtica **La infància creix amb Barcelona**.

Si és possible, us aconsellem que visiteu amb l'alumnat l'apartat [Creacions escolars](#) del [web](#) i proposeu a les famílies entrar-hi.

3.5. Recull de creacions escolars

Un cop finalitzades les activitats prèvia i/o posterior a l'aula, cada grup classe ens farà arribar les reflexions i els aprenentatges de l'alumnat per email, Dropbox, WeTransfer o similar. Així anirem organitzant els resultats aportats per part de cada escola i els compartirem al [web](#).

Des de l'apartat [Creacions escolars](#), podreu accedir tant als vostres treballs de creació com als de la resta d'escoles participants, que estaran organitzats per nivells educatius.

Per a qualsevol dubte, podeu contactar-nos a teleduca@teleduca.org o bé al telèfon 93 450 98 26.

3.6. Qüestionari d'avaluació per al professorat

Quan ja hàgiu portat a terme amb l'alumnat totes les passes de la seqüència didàctica plantejada, us enviarem per correu electrònic un qüestionari d'avaluació que podreu omplir directament en línia. Per a qualsevol dubte, podeu contactar-nos a teleduca@teleduca.org o bé al telèfon 93 450 98 26.

Us agraïm la vostra col·laboració en acompanyar el treball reflexiu i creatiu dels drets dels infants als centres escolars i esperem les vostres aportacions per anar millorant any rere any.

L'objectiu és connectar els aprenentatges i l'experiència viscuda amb la vida quotidiana i la immersió en l'entorn.

1. Cercar i després portar a classe fotografies, il·lustracions o dibuixos de què vol dir el dret dels infants a ser un mateix o una mateixa, per viure en pau.

2. Aportar un parell d'idees comentades a casa sobre què significa el dret a ser un mateix o una mateixa, per a nens i nenes d'aquesta edat.

3. Compartir a l'aula contes de la biblioteca de casa relacionats amb la temàtica **La infància creix amb Barcelona**.

4. MATERIAL COMPLEMENTARI

4.1. Enllaços d'interès

Podeu trobar més informació a:

- [Web del Cicle de Cinema dels Drets dels Infants](#)
- [Web d'Infància de l'Ajuntament de Barcelona](#)

Textos legislatius al web de l'Àrea de Cultura, Educació, Esports i Cicles de Vida de l'Ajuntament de Barcelona (lectura fàcil):

- [Declaració Universal dels Drets Humans](#)
- [Convenció sobre els Drets de l'Infant](#)
- [Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona](#)

Altres:

- [Llei orgànica 8/2021 de protecció integral a la infància i l'adolescència davant de la violència](#)
- [Llei dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència](#)
- [Web del Dia de la Diversitat](#)
- [Una mirada sobre la diversitat i interculturalitat, a partir del treball de camp de l'EBSIB 2021](#)
- [El lobito bueno](#), poema de José Agustín Goytisolo, cantat per Paco Ibáñez
- [Pack d'activitats per treballar els drets de la infància](#)
- [Drets de l'Infant 02: «No discriminació»](#)
- [Drets de l'Infant 19: «Infants pertanyents a minories»](#)

4.2. Bibliografia i filmografia

Bibliografia

- Alcoverro, C. (2012). *Paraules per dir com som*. Barcelona: Barcanova
- Budde, N. (2014). *Tal com ets, ets millor!* Barcelona: Takatuka
- Larreula, E. (2012). *El nen nou i diferent*. Barcelona: Cruilla
- Leaf, M. (2016). *La història del Ferdinando*. Pontevedra: Kalandraka
- Morató García, A. (2019). *De gran vull ser feliç*. Barcelona: Beascoa
- Thomas, P. (2008). *El color de la meva pell. Parlem del racisme*. Barcelona: Juventud
- Turín, A. (2013). *Rosa caramel*. Pontevedra: Kalandraka

Filmografia

- *Llambis*. Gottfried Mentor (dir.). Alemanya, 2013
- *El toro Ferdinando*. Dick Richard (dir.). EUA, 1938

Cicle de Cinema dels Drets dels Infants:
www.cinemadretsinfants.cat